

Henrik Berggren. Det röda arvet. Norstedts förlag.

Många besökare av Uppsala Universitet har haft anledning fundera kring Thomas Thorilds ord över huvudbyggnaden: "Tänka fritt är stort, men tänka rätt är större". I Henrik Berggrens skönlitterära debut "Det röda arvet" möter vi en historiker som av föräldrarna fått bära det olycksbådande namnet Thomas Thorild. Året är 2006. Socialdemokraterna regerar. Thomas tillhör akademins proletariat av disputerade forskare utan fast tjänst. Ett tillfälligt jobb att skriva om en legendarisk kommunpolitiker leder honom rakt in i Spanska inbördeskrigets historia, då en lika gåtfull som vacker irländsk journalist, Moira, ber honom om hjälp att söka sambandet mellan politiken och en irländsk man vid namn Seamus O`Hara. Båda var en gång frivilliga i Spanien 1936 till 38. Det visar sig bli ett dramatiskt uppdrag som rycker Thomas bort från universitetsbiblioteket till Norges vildmark, Dublins pubar och Baskiens bergsbygder. Han får anledning fundera över att tänka fritt eller rätt mer än en gång. I bakgrunden ruvar en mediemogul som söker styra händelserna som vore det ett schackspel. Påfallande lik Rupert Murdoch. Över huvud taget har journalister ingen hög status i denna thriller.

Henrik Berggren är själv historiker och känd för sin kritikerrosade bok om Olof Palme "Underbara dagar framför oss". När han nu debuterar som thrillerförfattare gör han det med samma övertygande besked. "Det röda arvet" är en mästerlig berättelse som samtidigt ger en välbehövlig historiektion om Spanska inbördeskrigets ohyggliga ouvertyr till andra världskriget. Det är svårt att slita denna bok ifrån sig. Den stillar såväl hunger efter spänning, som historisk kunskap och litterär läsoplevelse. Henrik Berggren har förmågan att fånga geografin och platsen i sin berättelse. Ankomsthallen vid en flygplats beskrivs med orden "inte mycket större än järnvägsstationen i Knivsta". Här finns också många underfundiga blinkningar till Stieg Trenter, som då Thomas och Moira möts på restaurang Gondolen. Författaren ser på Stockholm med samma ögon som Trenter gjorde. Om Henrik Berggren låter Thomas Thorild uppstå i en ny roman har vi snart en ny älskad Harry Friberg. Lysande!

Jakob Carlander